

עמ"ת 31456/03/19 - א.ע. נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 31456-03-19 ע' (עציר) נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 25420/2019

בפני כבוד השופט ניצן סילמן

א.ע. (עציר)

העורר

ע"י ב"כ עו"ד מורן שלזינגר (סנגוריה ציבורית)

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

ע"י ב"כ עו"ד אורי אדלר

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט קמא בחיפה (כב' השופטת מריה פיקוס בוגדאנוב) בתיק מ"ת 60251-01-19 מיום 12.3.19.

2. בקליפת האגוז- ביום 24.1.19 הוגש כתב האישום כנגד העורר לפיו שמונה ימים לפני כן, תקף העורר את אמו המתלוננת, וגרם לה לשבר דחיסה.

3. נוכח רקע נפשי הקיים לעורר, הופנה העורר להסתכלות והוסכם על מעצרו בתנאי אשפוז.

4. ביום 31.1.19 הוגשה בעניין העורר חו"ד פסיכיאטרית, אשר קבעה כי העורר אינו כשיר לעמוד לדין וכן קבעה כי בעת המעשה לא ידע העורר להבחין בין טוב לרע ובין מותר לאסור. חו"ד ציינה כי העורר הינו חולה סכיזופרני כרוני עם מחשבות שווא.

5. יחד עם זאת, קבעה חו"ד כי **"אנו סבורים כי ניתן להמשיך את איזונו של המטופל במסגרת טיפול מרפאתי כפוי..."**.

6. ביום 5.2.19 הודיעה ב"כ המאשימה כי היא חולקת על חו"ד הפסיכיאטרית לרבות לענין אחריותו הפלילית של העורר וכשרותו לעמוד לדין. כן חלקה ב"כ המאשימה על ההמלצה הטיפולית.

7. ביום 11.2.19 הודיעה ב"כ העורר כי אין לה חלופה קונקרטית להציע, וכי קיים ניסיון לפעול מול שירותי הרווחה לאיתור מסגרת מוסדית. עוד ציינה ב"כ העורר **"בשלב זה אסכים למעצרו"**. על יסוד זה הורתה כב' השופטת קמא על מעצר המשיב עד לתום ההליכים כנגדו **"בתנאי אשפוז לאור חו"ד הפסיכיאטרית שהוגשה בתיק"**.

8. ביום 24.2.19 פנה הפסיכיאטר לבית המשפט קמא וציין "מאז אשפוזו לא היתה כל אינדיקציה לטיפול במסגרת אשפוז. כל טיפול יכול היה להינתן במסגרת אמבולטורית. החולה אינו אלים ולא מתנהג בצורה מסוכנת לעצמו ו/או לסביבתו, מאחר והמטופל בסטטוס עצור, אין כל התערבות מלבד מתן טיפול תרופתי ושירותי מלונאות.". הפסיכיאטר ציין כי הדברים נשקלו בכובד ראש לאחר שבועיים של המתנה והסתכלות ובהיעדר עדות להתנהגות אלימה, תוקפנית או מסוכנת. עוד ציין הפסיכיאטר כי אם סבור בית המשפט שיש לעצור את הנ"ל מסיבה משפטית כזו או אחרת, "הרי שאנו מבקשים להורות על מעצרו במתקן מעצר או כל מתקן אחר..."
9. על יסוד פנייה זו של הפסיכיאטר המחוזי התקיים דיון נוסף ביום 12.3.19 בפני בית המשפט קמא. סופו של הדיון הורתה כב' השופטת קמא על מעצרו של המשיב במסגרת השב"ס, וכן הורתה לשב"ס לדאוג כי המשיב יהיה בהשגחה מרבית.
10. החלטה זו הינה בבסיס הערר. ב"כ העורר טוענת כי לא ניתן משקל מספק למצבו הנפשי של העורר, וכי עד מציאת חלופה מוסדית הולמת, היה ראוי להותיר העורר במעצר בתנאי אשפוז. ב"כ העורר הפנתה לבש"פ 90/18 מ"י נ' פלוני, המורה על העדפת חלופה טיפולית בנסיבות של טענת כשירות או חוסר אחריות.
11. היום התקיים דיון בערר בפני בו שבה ב"כ העורר על טענותיה. ב"כ העורר הדגישה את חוסר ההלימה בין מצב העורר ובין שהותו במסגרת מתקני השב"ס, הקשיים שעולים משהות זו, ושהה הפנתה לבש"פ 90/18. ב"כ המשיבה סמך ידיו על החלטת בית המשפט קמא. בסיום הדיון הצעתי כי תערך חו"ד משלימה. לאחר ששבתי ועיינתי בחומר, סבורני כי אין גם מקום להצעה זו.
12. מבחינה משפטית, קבע בש"פ 90/18 אמות המידה לטיפול, במסגרת הליכי מעצר, בעצור שקיימת לגביו חו"ד השוללת כשירות או אחריות. אין ספק כי מדובר בעניין ה"מכרסם" בטיב הראיות ובפוטנציאל להרשעה, ויש להביאו בחשבון אגב שקילת חלופה, ובמידת האפשר חלופה טיפולית.
13. אלא שבצד זאת, כב' בית המשפט העליון לא התעלם מהעובדה כי היתכנות פרקי זמן, תקופת ביניים, בהם עלול הלוך בנפשו להימצא מאחורי סורג ובריח, עד מציאת החלופה. כפי שציין בית המשפט העליון, בפסקה המובאת בערר עצמו, "אין לשלול גם מצבים שבהם לא יהיה מנוס מלעצור נאשם שאינו זקוק לאשפוז, ולו כשלב ביניים עד למציאת חלופה הולמת..."
14. המסלול המשפטי של מעצר בתנאי אשפוז או אשפוז בתנאי מעצר קבוע בסעיף 15 לחוק בטיפול בחולי נפש. מסלול משפטי זה מחייב חו"ד פסיכיאטרית, אשר יש בה כדי להצדיק את האשפוז. גם לתקופת הביניים.

15. בית המשפט קמא היה ער למצבו של העורר, ועשה כל הניתן הן על מנת להותירו באשפוז ככל האפשר, והן על מנת לבחון חלופה טיפולית, בהקדם האפשרי. יחד עם זאת בית המשפט קמא, כמו גם בית משפט זה, אינם יכולים להתעלם מדרישות המחוקק, לפיה המשך מעצר בתנאי אשפוז מחייב חו"ד פסיכיאטר המלמדת על הצורך באשפוז. אין מדובר בסוגיה משפטית אלא בצורך רפואי.
16. משבמקרה שבפנינו, לאחר בדיקות חוזרות ונשנות, תקופה ממושכת, ראה הגורם הרפואי- טיפולי שלא להמליץ על אשפוז, **גם מששקל אפשרות של מעצר בפועל של המשיב**, (אותה פנייה מיום 25.2.19), מצויים אנו באותה "תקופת ביניים" עליה כיוון בש"פ 90/18, ואין מנוס אלא למעצר ממשי עד למציאת חלופה.
17. זאת ועוד- לאור מצב העורר ראה בית המשפט קמא להדגיש בפני גורמי השב"ס הצורך בהגחה מיוחדת על העורר, ואף נתן דעתו למתן טיפול רפואי לעורר בהתאם למסמכים הרפואיים מהמרכז לבריאות הנפש "מעלה הכרמל".
18. כך פעל בית המשפט קמא הן בהתאם לדין והן בהתאם לרגישות הראויה המתחייבת ממצב העורר.
19. בנסיבות אלו, אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט קמא, והערר נדחה אפוא. יש לקוות כי שירות המבחן יקדים למצוא חלופה הולמת לעורר להנחת דעת כלל הצדדים, ובכך יבוא מזור.

ניתנה היום, ז' אדר ב' תשע"ט, 14 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.